

Tờ Thông Tin về Bệnh SARS

Hội Chứng Hô Hấp Cấp Tính Nặng (SARS) là gì?

SARS là một căn bệnh do vi khuẩn gây ra và mới được phát hiện. Bệnh này gây ra các triệu chứng về hô hấp (phổi) và lây lan qua sự tiếp xúc gần gũi giữa người này với người khác.

SARS được phát hiện lần đầu tiên vào khi nào?

Một đợt bùng phát bệnh viêm phổi bất thường đã được ghi nhận lần đầu tiên tại Tỉnh Quảng Đông, Trung Quốc vào tháng Mười một năm 2002. Tuy nhiên, phải tới khi các trường hợp nhiễm bệnh bắt đầu được ghi nhận tại Hồng Kông và Việt Nam vào tháng Ba năm 2003 thì căn bệnh mới này, còn được gọi là bệnh SARS, mới được phát hiện. Hơn 3 tháng sau, bệnh SARS đã lây lan tới 29 quốc gia và gây ra hơn 8,098 trường hợp nhiễm bệnh và 774 trường hợp tử vong.

Các dấu hiệu và triệu chứng của bệnh SARS là gì?

Căn bệnh này thường bắt đầu bằng triệu chứng sốt và đôi khi kèm theo những cơn lạnh run, đau đầu, mệt mỏi, đau nhức người và cảm giác khó chịu toàn thân. Sau từ 3 đến 7 ngày, người bệnh có thể bắt đầu ho khan và khó thở. Trong một số trường hợp nghiêm trọng hơn, bệnh nhân có thể bị viêm phổi. Một số bệnh nhân cũng có thể bị tiêu chảy.

Nguyên nhân gây bệnh SARS là gì?

Bệnh SARS do một loại vi khuẩn hình vành, còn gọi là SARS-CoV, chưa từng được biết tới gây ra.

Vi khuẩn hình vành (coronaviruses) là gì?

Vi khuẩn hình vành là một nhóm vi khuẩn có hình dạng như một chiếc vành (corona) khi nhìn dưới kính hiển vi. Họ vi khuẩn này là nguyên nhân phổ biến gây bệnh hô hấp từ mức độ nhẹ tới vừa phải ở người, thí dụ như chứng cảm lạnh thông thường. Những người bị cảm lạnh thông thường không cần phải lo lắng là mình có thể mắc bệnh SARS.

Vi khuẩn hình vành gây bệnh SARS có thể sống được trong bao lâu ở bên ngoài cơ thể?

Các cuộc nghiên cứu cho thấy loại vi khuẩn này có thể sống được trong môi trường trong vài ngày, đặc biệt ở trong phân của người nhiễm bệnh.

Có xét nghiệm phát hiện bệnh SARS tại phòng thí nghiệm không?

Có. Có các xét nghiệm phát hiện cả vi khuẩn hình vành và các kháng thể chống lại loại vi khuẩn này. Tiểu Bang New York và Các Phòng Thí Nghiệm Y Tế Cộng Đồng của Thành Phố (City Public Health Laboratories) hiện cung cấp dịch vụ xét nghiệm bệnh SARS. Do còn ít phòng thí nghiệm làm các xét nghiệm này, chỉ những người bị nghi là nhiễm bệnh SARS mới được làm xét nghiệm. Bác sĩ của quý vị có thể yêu cầu quý vị làm xét nghiệm, tuy nhiên việc xét nghiệm đó phải được Cơ Quan Y Tế và Sức Khỏe Tâm Thần của Thành Phố New York (New York City Department of Health and Mental Hygiene) chấp thuận.

SARS lây lan như thế nào?

Bệnh SARS thường lây lan khi người nhiễm SARS ho hoặc hắt hơi ra những giọt nước nhỏ li ti vào trong không khí và người khác hít phải những giọt nước đó. Cách lây bệnh này thường xảy ra hơn ở những người có tiếp xúc gần gũi, thí dụ như những người sống trong cùng nhà với bệnh nhân SARS hoặc nhân viên chăm sóc sức khỏe đang chăm sóc một bệnh nhân SARS.

Bệnh SARS cũng có thể lây lan do chạm vào vật đã bị nhiễm chất tiết ra (từ mũi hoặc miệng) hoặc phân của một bệnh nhân SARS. Những người nhiễm SARS nên mang khẩu trang khi ho và hắt hơi, rửa tay thường xuyên (đặc biệt là sau khi đi vệ sinh hoặc ho) và tránh dùng chung chén đĩa (nĩa, thìa, ly), khăn lau và đồ trải giường với những người khác trong nhà. Những người khác có thể sử dụng những vật dụng này sau khi rửa sạch bằng xà bông và nước thông thường. Những bệnh nhân nhiễm bệnh SARS KHÔNG nên hút chung thuốc lá hoặc dùng chung đồ uống với những người khác.

Những ai có nguy cơ nhiễm bệnh SARS cao nhất?

Bệnh SARS có vẻ như dễ lây truyền nhất ở những người có tiếp xúc cá nhân gần gũi – thí dụ như những người chăm sóc, sống chung, hoặc tiếp xúc trực tiếp với người bị nhiễm bệnh. Những người dễ nhiễm bệnh nhất là những người sống cùng nhà với bệnh nhân nhiễm SARS hoặc những nhân viên chăm sóc sức khỏe không tuân theo đúng các qui trình kiểm soát lây nhiễm khi chăm sóc sức khỏe cho một bệnh nhân SARS. Những người chỉ tiếp xúc thông thường (thí dụ như tại trường học hoặc sở làm) với một người mắc bệnh SARS có vẻ như không có nguy cơ nhiễm bệnh.

Sau bao lâu thì người tiếp xúc với người nhiễm SARS sẽ bị nhiễm bệnh?

Thời kỳ ủ bệnh (thời kỳ từ khi một người bắt đầu tiếp xúc với bệnh nhân SARS cho đến khi phát bệnh) thường là từ 2 đến 7 ngày, tuy nhiên có thể kéo dài tới 10 ngày hoặc thậm chí đôi khi còn lâu hơn. Bệnh này thường bắt đầu với triệu chứng sốt (sốt cao trên 100.4 °F).

Một người nhiễm SARS có thể truyền bệnh sang những người khác trong bao lâu?

Những người có các triệu chứng như sốt và ho thì gần như chắc chắn là đã nhiễm bệnh. Người ta vẫn chưa xác định được bao lâu sau khi các triệu chứng xuất hiện thì người nhiễm SARS có thể lây bệnh sang những người khác hoặc họ có còn lây bệnh hay không sau khi hết bệnh.

Bệnh SARS có nguy hiểm không?

Đa số những người bị nhiễm bệnh SARS đều đã bình phục, tuy nhiên khoảng 10 tới 15% số bệnh nhân nhiễm SARS đã tử vong. Căn bệnh này nghiêm trọng hơn ở những người cao niên hoặc những người mắc những căn bệnh khác.

Ở Thành Phố New York có trường hợp nào xét nghiệm SARS dương tính không?

Không. Cơ quan Y tế và Sức khỏe Tâm thần Thành phố New York (New York City Department of Health and Mental Hygiene) đã theo dõi các trường hợp kể từ khi bắt đầu có đợt dịch bệnh vào đầu năm 2003. Không có trường hợp nào có kết quả xét nghiệm dương tính, và không có bằng chứng nào về việc lây truyền bệnh sang các nhân viên chăm sóc sức khỏe hoặc người nhà, cũng như bằng chứng về việc lây lan bệnh SARS trong cộng đồng tại Thành Phố New York.

Để biết tin tức cập nhật về số trường hợp nhiễm bệnh tại Thành Phố New York, xin tới trang mạng điện toán <http://www.nyc.gov/html/doh/html/cd/sars2.html>

Kể từ khi đợt dịch bệnh chấm dứt vào mùa hè năm ngoái, có trường hợp nhiễm SARS nào trên thế giới không?

Chỉ có một trường hợp nhiễm SARS được ghi nhận, kể từ khi đợt dịch bệnh chấm dứt vào tháng Sáu năm 2003. Trường hợp duy nhất này là một sinh viên cao học, làm việc tại một phòng thí nghiệm nghiên cứu tại Singapore và người ta cho rằng sinh viên đó bị nhiễm bệnh là do tai nạn trong phòng thí nghiệm. Không có bằng chứng nào khác về bệnh SARS ở những nơi khác trên thế giới. Tuy nhiên, các viên chức y tế cộng đồng và các nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe vẫn cảnh giác với khả năng bệnh SARS có thể trở lại vào mùa đông, là mùa hoạt động của các vi khuẩn gây bệnh hô hấp, đặc biệt là tại những vùng ở Trung Quốc đã xuất hiện đợt dịch bệnh đầu tiên trong năm ngoái.

Nếu bệnh SARS xuất hiện trở lại, tôi sẽ phải làm gì nếu tôi, hoặc người nhà của tôi, vừa mới du hành tới một khu vực bị ảnh hưởng bởi bệnh SARS?

Quý vị nên theo dõi sức khỏe của mình trong vòng mười ngày sau khi trở về. Nếu quý vị bị bệnh kèm theo sốt cao (> 100.4°F) HOẶC ho hay khó thở, quý vị nên ở nhà trong ít nhất 72 tiếng để bảo đảm rằng bệnh của quý vị sẽ không trầm trọng hơn. Nếu quý vị bắt đầu có CẢ triệu chứng sốt và ho HOẶC sốt và khó thở, quý vị nên thông báo cho bác sĩ của quý vị hoặc tới phòng cấp cứu của bệnh viện và đừng quên cho bác sĩ của quý vị biết là quý vị vừa mới du hành tới một khu vực có bệnh SARS.

Nếu không bị bệnh, quý vị không cần phải ở nhà hoặc hoàn toàn hạn chế các hoạt động của mình. Quý vị vẫn có thể đi làm và đi học, hoặc con cái quý vị vẫn có thể tới nhà trẻ hoặc các chương trình giữ trẻ khác. Quý vị không cần dùng khẩu trang hoặc đi khám, miễn là quý vị vẫn cảm thấy khỏe mạnh.

Nếu bệnh SARS không xuất hiện trở lại, việc du hành tới những khu vực bị ảnh hưởng bởi bệnh SARS có an toàn không?

Nếu bệnh SARS xuất hiện trở lại, quý vị có thể xem tin tức cập nhật về bệnh SARS, kể cả những lời khuyên cáo về du hành tại trang mạng điện toán của Tổ Chức Y Tế Thế Giới tại địa chỉ <http://www.who.int/csr/sars/en/> và trang mạng điện toán của Trung Tâm Kiểm Soát và Ngừa Bệnh tại địa chỉ <http://www.cdc.gov/ncidod/sars/travel.htm>.

Tôi có thể làm gì để giúp ngăn ngừa việc lây truyền bệnh SARS?

Trung Tâm Kiểm Soát và Ngừa Bệnh đã công bố các qui định hướng dẫn về cách ngăn ngừa lây lan bệnh SARS cho những người tiếp xúc với bệnh nhân SARS trong gia đình và trong khu vực bệnh viện. Tại các cơ sở y tế, điều quan trọng là các nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe phải tuân theo các biện pháp phòng ngừa đặc biệt khi chăm sóc một bệnh nhân có thể nhiễm SARS. Đối với những người khác, cách tốt nhất để phòng ngừa bệnh SARS là không du hành tới những khu vực được biết là có dịch bệnh SARS, trừ trường hợp thực sự cần thiết.

Nếu tôi tới một khu vực có bệnh SARS, có loại thuốc nào mà tôi có thể dùng để phòng ngừa bệnh SARS hay không?

Không, hiện tại người ta vẫn chưa biết có loại thuốc nào để phòng ngừa SARS. Tuy nhiên, cách tốt nhất để ngừa bệnh SARS và các loại vi khuẩn khác gây bệnh hô hấp là thường xuyên rửa tay bằng xà bông và

nước. Nếu quý vị bị bệnh trong khi du hành, hoặc sau khi trở về, quý vị nên đi khám và cho bác sĩ biết là quý vị vừa mới tới một khu vực có bệnh SARS.

Nếu bệnh SARS xuất hiện trở lại ở nước ngoài, người ta sẽ áp dụng những biện pháp nào để ngăn các bệnh nhân nhiễm SARS nhập cảnh vào Hoa Kỳ?

Đối với những người du hành bằng máy bay, các kiểm dịch viên liên bang có mặt tại các sân bay sẽ kiểm tra những hành khách trở về từ những quốc gia đang có dịch bệnh để xem có triệu chứng bệnh SARS hay không. Ngoài ra, người ta cũng sẽ phát thẻ cảnh báo sức khỏe cho các hành khách đi máy bay để theo dõi sức khỏe của họ trong vòng mười ngày và đi khám nếu họ bị bệnh với các triệu chứng sốt HOẶC ho hay khó thở. Các hãng vận tải lớn cũng sẽ phát những chiếc thẻ cảnh báo sức khỏe này cho những người du hành trên các con tàu chở hàng hóa và du thuyền cập cảng Hoa Kỳ. Cuối cùng, các thanh tra viên sẽ kiểm tra bất cứ con tàu nào có hành khách hoặc thủy thủ đoàn bị nghi là nhiễm bệnh SARS.

Có biện pháp chữa trị bệnh SARS không?

Hiện nay, vẫn chưa có biện pháp chữa trị bệnh SARS nào được biết tới. Tới nay, nhiều biện pháp điều trị khác nhau đã được áp dụng cho những bệnh nhân bị nhiễm bệnh SARS nặng và phải nằm viện, bao gồm cả các loại thuốc trụ sinh, các loại thuốc kháng vi khuẩn và steroids, tuy nhiên chưa có phương pháp nào điều trị thành công. Các phương pháp điều trị hỗ trợ, thí dụ như tiêm chất dịch hoặc thuốc vào tĩnh mạch để hạ sốt và giảm đau, đều bị phê phán.

Có lý do để tin rằng SARS liên quan tới khủng bố sinh học không?

Không có bằng chứng nào cho thấy bệnh SARS là do khủng bố sinh học. Hiện tại, người ta mới chỉ xác định được rằng cách lây truyền bệnh trong đợt dịch bệnh Mùa Xuân năm 2003 là giống với cách thức lây truyền bệnh hô hấp hoặc căn bệnh giống như bệnh cúm lây nhiễm thông thường. Những người dễ bị lây nhiễm nhất là nhân viên chăm sóc sức khỏe đang chăm sóc những người bệnh và những người trong gia đình hoặc những người thân có tiếp xúc với người bị nhiễm SARS.

Người ta đang làm gì để tiêu diệt căn bệnh SARS?

Tổ Chức Y Tế Thế Giới và Trung Tâm Kiểm Soát và Ngừa Bệnh đang tích cực giám sát các trường hợp nhiễm bệnh SARS. Để biết thêm chi tiết, xin tới trang mạng điện toán của Tổ Chức Y Tế Thế Giới tại địa chỉ <http://www.who.int/csr/sars/en/> và trang mạng lưới điện toán của Trung Tâm Kiểm Soát và Ngừa Bệnh tại địa chỉ <http://www.cdc.gov/ncidod/sars/htm>.

Thành Phố New York đang làm gì để đối phó với bệnh SARS?

Cơ Quan Y Tế và Sức Khỏe Tâm Thần Thành Phố New York đang làm việc chặt chẽ với các bệnh viện và các nhà cung cấp dịch vụ y tế để tăng cường nhận thức về bệnh SARS và giúp họ nhanh chóng phát hiện các trường hợp nhiễm bệnh. Cơ quan đã đề nghị các bệnh viện báo cáo ngay bất cứ căn bệnh nào bị nghi là bệnh SARS. Nếu bệnh SARS xuất hiện trở lại, tất cả những bệnh nhân bị nghi nhiễm bệnh SARS sẽ được cách ly tại một bệnh viện hoặc tại nhà của họ cho tới 10 ngày sau khi họ hết bệnh. Cơ quan cũng sẽ giám sát những người tiếp xúc gần gũi với bệnh nhân nhiễm SARS hàng ngày để bảo đảm là họ không có các triệu chứng bệnh SARS.

Cơ quan Y tế và Sức khỏe Tâm thần Thành phố New York cũng sẽ cung cấp tin tức thường xuyên cho công chúng qua phương tiện truyền thông, các buổi giới thiệu cho các nhóm trong cộng đồng, và qua trang mạng điện toán của mình.

Tại sao Cơ Quan Y Tế và Sức Khỏe Tâm Thần Thành Phố New York (New York City Department of Health and Mental Hygiene) lại yêu cầu các bệnh viện cảnh giác với bệnh SARS?

Các trường hợp phát hiện bệnh sớm có thể ngăn ngừa bệnh lây lan sang nhân viên của bệnh viện và những bệnh nhân khác. Ngoài ra, Cơ quan cũng sẽ giúp các bệnh viện gửi mẫu xét nghiệm tới Phòng Thí Nghiệm Sức Khỏe Cộng Đồng của Thành Phố New York (New York City Public Health Laboratory) để làm xét nghiệm.

Tôi có thể gọi cho ai nếu có thắc mắc hoặc vấn đề quan tâm?

Công chúng có thể gọi cho Cơ Quan Y Tế và Sức Khỏe Tâm Thần Thành Phố New York tại số 311. Để biết thêm chi tiết, xin tới trang mạng điện toán của Tổ Chức Y Tế Thế Giới (World Health Organization - WHO) tại địa chỉ www.who.int/en hoặc tới trang mạng điện toán của Trung Tâm Kiểm Soát và Ngừa Bệnh Hoa kỳ tại địa chỉ www.cdc.gov/ncidod/sars.